

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Božje njive

Čudno nepokojno in brezciljno je danes naše življenje. Za nečim lepšim, za nepoznano srečo, za šumnim razveseljevanjem se peha človek iz velikomestnih ulic kakor iz najskritejših selišč. Vse človeštvo je danes zajeto, kakor se nikoli poprej, od poveljnih tokov zmotnjav, nestrpnega iskanja in velikopoteznega snovanja za nečim, kar bi umirilo zbegano srce. Sredi teh nepokojnih množic pa stopa smrt in zamahne zdaj na levo, zdaj na desno ter tako vsaj za trenutek zdrami le za tostransko srečo pehajočega se človeka: Brat, mimo resničnega življenja stopaš, pomni, da je sleherni tvoj korak dragocen, ako ga prav uravnas...

Jutri bomo praznovali vseh mrtvih dan, spomin na one naše, ki jih je smrt že iztrgala iz človeških laži, krivic in zmešnjav, ter jim odprla vrata v onostransko srečo. Dolge vrste mož, žena in otrok bo romalo na tihe njive, kjer spe njihovi ljubi nezdravno spanje. Pokleknili bodo k poslednji sobici svojcev in v bridkosti molili: Odpustite, pokojni, nismo vam bili dobri v življenju, zato nas v kesanju srce boli. Toda odgovora ne bo. Morebiti pa bo le kdo med pokopanih romarjev ujel nemi klic iz grobov: Cesar niste nam storili, popravite na živih ljudeh; saj so ulice polne bednikov in bednic, brez kruha in obleke. Naj vam bodo ko rodni bratje in sestre. Vi vsi, ki ste zatajili spoštovanje do staršev ter ljubezen med brati in sestrami, pomnite, da svet brez ljubezni zgublja temelje božjega kraljestva, brez katerega se bo nujno sprevrglo naše življenje v bedno tavanje in hlastanje po vsem, kar vodi v nesrečen konec. Le ljubezen, to najplemenitejšje Kristusovo izročilo, nudi tudi v trpljenju znosno življenje. Sodobni svet kliče po ljubezni bolj kakor kdaj prej, ker ravno nje najbolj pogreša.

Jutrišnji dan naj bo vsemu človeštvu v življenjski opomin. Sleherni naj se vase zagleda, naj si v tiho in zbrano določi svojo pot, ki bo vodila po božjih stopinjah. Naj se zamisli v svoj poslednji smoter, ki je izven zemeljskih razveseljevanj in zmot. Pa ne le jutrišnji dan naj bo generalni memento človekovega niča, marveč naj ta opomin spremlja človeka kot dobri angel varuh po vseh življenjskih stezah in poklicih. Le tako se bo zgodilo, da človeštvo ne bo več malikovalo svojih modernih bogov: Ugasnile bodo filmske zvezde, lepote kraljice, športne zmagovalke, svetovne plesalke. Rokoborci in vsi tisti, ki jim je fizična sila kult, ki poklekajo pred svojim telesom ter uživajo radi njega svetoven sloves, ne bodo več naš najvišji vzor. Sleherni pretiran šport, ki je danes zajel v blazni krogotok ves mladi svet ter mu upihnil duhovno stremiljenje za onostranskim življenjem, bo zdrknil s piederstala svojega vsevladja. Mogočneži, ki grade svoj mrtvi kapital in palače iz življenj najbednejših človeških plasti ter vsi skupuhki ki so si iz goljufij nagrabili zaklade, bodo končno legli v nekaj čevljev globoko jamo, sami in brez najmanjšega obola za drugi svet. Tako bodo končali svojo življenjsko pot tudi vsi samodržni državniki, katere občeuduje danes ves svet. Pohodili so človeške pravice, nekateri so si s krvavim nasiljem oškropili roke, vendar pred nje pokleka sedanje človeštvo kakor pred čudom dvajsetega stoletja. Skratka, hlastanje za oblastjo, za bogastvom, za uživanjem, za svetovnim rekordiranjem vseh vrst — to je pečat nemirnega človeka teh časov.

Toda vse to je le neko mimo-zivljenje, ki se na tem svetu konča. Vrata v onostranstvo so mu zapahnjena. Vsa mrzlična tipanja za srečo, za ugasnitev nepokojnega telesa, za utešitev nenaravnih človeških teženj, kakor je n. pr. vladajočelnost, denar in podobno, vse to utihne pred durmi groba, človek stopi duševno gol na drugi svet; in ne le to, ampak je še otežen s krivičnimi dejanji, ki jih je vršil v življenju. Vsega je konec, le ona dejanja, ki so vrednostna za dušo, nimajo konca, marveč spremljajo človeka tudi prek groba kot svetle lučke, katerih ne upihnejo vse zemeljske sile.

Toda vse množice onih, katerih delež na tem svetu je trpljenje, prezir, krivica, bodo tisočero poplačani. Milijoni in milijoni bednikov ravno zadnje desetletje zamenj trkajo na vrata bogatcev, zamenj iščejo poštenega zaslužka, da bi preživeli sestrane družine. V zapuščenosti in bedi ginejo, a srce sodobnega denarneža je s sedmimi ključi zaklenjeno. Težje jim je, kakor onim, ki danes v zemlji spe; ti so preboleli svoj čas, niso se uklonili sili tega sveta, zato niso prejeli njegovega bogatega deleža. Toda borba je končana, danes uživajo božje plačilo za vse krivice, ki so jih voljno nosili. Tudi mi vsi, katere nas je zajelo preklestvo časa, moramo nositi v teh težkih dneh v srečo lučko: vse bo minilo, krivice, zapostavljanja, brezupno stanje naših družin. Kratka je doba človeškega življenja, naj prinese človeku veselje ali žalostnih ur; grob pa nam bo prinesel poveljanje in večno vstajenje. Tam bo božja roka pravico delila brez ozira na stanovske razlike; dostojanstvenik ali ročni delavec, bogataš ali siromak, sleherni bo prejel po zaslugah v zemeljskem življenju. Voljno trpljenje bo nagradieno, krivica bo kaznovana. Eno samo dejanje, ena sama misel ne bo ostala neplačana; vse po zasluženju. Grob nam bodi torej vsem tolažba, zakaj le skozenj bomo prišli do absolutnih pravic. Seveda — če bomo kljub trpljenju hodili po potih božjih postav!

Jutri je torej velik dan za žive in mrtve. Žive opominja, da nehajo za mimo-zivljenjem, ki je votla praznina brez večnostnih vrednot in se bo torej končalo, kakor se konča življenje brezumnih živali. Jutrišnji grobovi nam pridigajo o usodi človekovi, ki je vezana z onostranstvom; ali bo večno srečna ali večno nesrečna. Mimo tega pa nam grobovi golčijo o mrtvih, da molimo zanje. Še več: da delamo plemenito za svoje bedne sobrate in sestre, ki zamenj trkajo na vrata onih, ki imajo. Naj najdejo usmiljenih sre vsaj med nami! Naj najdejo vseobjemajoče ljubezni, ki bo edina mogla ozdraviti rane sodobnega razvrzanega sveta. Jutrišnji memento naj ostane z nami kot zvesti spremljevalec vse življenja: le po srečni smrti v srečno življenje...

Kri teče v Jeruzalemu:

Obsedno stanje v Palestini

Zaradi trajnega priseljevanja židov iz Nemčije in Poljske so se v sveti deželi uprla arabska plemena

Jeruzalem, 31. okt. b. Čeprav je bilo včeraj v Palestini razmeroma mirno, so vendar mandatne oblasti z ozirom na nesigurnost položaja proglasile nad vso deželo obsedno stanje. Istočasno se je uvedla najstrožja časopisna cenzura. Obsedno stanje se je proglasilo na temelju dekreta, ki ga je podpisal angleški kralj Jurij že v začetku letošnjega leta in po katerem imajo mandatne oblasti neomejena pooblastila. Vsi demonstranti bodo po tej naredbi prišli pred vojno sodišče.

Ljubljana, 31. oktobra 1933.

Upor Arabcev proti Židom grozi zanetiti nov požar v Palestini. Krivavi dogodki, ki so se odigrali v Palestini pred par leti in ki so zahtevali na stotine žrtv, so dokaz, da arabska kri hitro zavre in da sovraštvo Arabcev ne pozna nobenih meja. Tragično pri vsem tem pa je še to, da imajo Arabci pravico na svoji strani. Arabci so v Palestini domačini, njihova je zemlja, njihovo vse v tej deželi. V svetovni vojni, točno v novembru 1917 pa je Anglija sklenila, da bo v primeru zmage zavezniških sil nad Turčijo uredila Palestino kot nekako židovsko domovino. Lord Balfour je bil tisti veliki apo-

stol »židovske domovine«. Ko se je l. 1922. sklepal mir s Turčijo, je Anglija svojo obljubo napram Židom spravila celo v mirovno pogodbo. Slednjič je bila Palestina poslavljena pod angleški mandat pod izrecnim pogojem, naj le-ta ustvari tam židovsko ognjišče.

Arabski so se takoj spočetka temu uprli, ker niso marali dovoliti, da bi se na njihovem ozemlju z državno pomočjo naselili Židje, o katerih so vedeli, da bi jih polagoma popolnoma izpodrinili. Arabci so imeli prav, kajti čim več Židov je prihajalo v Palestino, tim bolj nadležni so postajali in Arabce potiskali iz najbolj rodovitnih krajev dežele. Med Arabci se je začel silen nacionalni pokret, ki se je razvil v fanatično sovraštvo in povzročil že parkrat krvava obračunavanja s Židi.

Sedaj, ko se je moralo na desetine tisočev Židov izseliti iz hitlerjevske Nemčije, se je svoj čas prekinjeno priseljevanje Židov v Palestino znova začelo, kar je med arabskimi plemeni povzročilo velike nered, proti katerim je morala nastopiti celo vojaška oblast in je padlo večje število človeških žrtv na obeh straneh.

Angleži igrajo tudi v Palestini dvojno vlogo s

tem, da podpirajo enkrat Žide, drugič zagovarjajo zopet Arabce, vedno pa izigravajo ene proti drugim, tako da lahko v sporih nastopijo kot posredniki in se nobeni strani ne zamerijo ter nad tako razdvojeno deželo lahko mirno obvladajo.

Sedanji nemiri so se začeli v starem mestu Jeruzalema, ko so uporniki oplenili in opustošili nekaj trgovin. Policija je streljala in nekaj Arabcev ubila. Nemiri so se raztegnili nato na druga palestinska mesta, kakor Hajfa, Damask, Jafia, Unam. Arabci so naskočili ječe v Nabasu in nasilno osvobodili vse jetnike, poslopje pa zažgali. Angleška vlada je poklicala vojaške čete iz Egipta in skupine letal so obletele vso deželo, da opozorijo prebivalstvo na nevarnost bombardiranja, če bi nemiri trajali še dalje. Angleški komisar je prepovedal vstop parniku, na katerem je prihajalo 733 Židov iz Poljske in Nemčije, istotako je bil zavrnjen danski parnik s 905 židovskimi emigranti, ki je nevarnost za njih življenje. Arabci so proglasili splošno stavko, ki traja dalje. Do sedaj je ubitih 27 domačinov in preko 200 jih je težko ranjenih. V deželi vlada strašna napetost in je vsak hip pričakovati novih izbruhov.

Dr. Beneš proročuje...

„V treh letih se bo odločila usoda Evrope“

CSR zun. minister o načrtu gospodarstva

Praga, 31. okt. AA. Zunanji minister dr. Beneš je dal pred zunanje-političnim odborom parlamenta dolge ekspeze o zunanji politiki. Med drugim je naglasil, da je odstop Nemčije iz Zveze narodov spravljen v veliko krizo, po drugi strani je pa zdaj v toliko boljše, ker se je položaj razčistil. Po njegovem sta samo dve možnosti za ženevsko ustanovo: ali naj stopi popolnoma v ozadje in nepomembnost zaradi sedanje krize, ali naj pa pridobi spet ves svoj prvotni ugled in učinkovitost. Odhod Nemčije iz Zveze je samo izraz nemške želje, da bi zunaj Zveze narodov vodila vse mednarodne razgovore in tako ustanovila blok velesil, ki naj bi diktiral svojo voljo v vseh evropskih vprašanjih.

Dr. Beneš je nato poudaril, da sta zanj Zveza narodov in razorožitelna konferenca edina pristojna organa za obravnavanje teh vprašanj. Govorec o gospodarskem položaju je dr. Beneš naglasil voljo vseh držav Male zveze po vzajemnem sodelovanju na tem področju, ker ni Mala zveza naperjena proti nobeni državi. Dalje je izrazil željo, naj bi nastalo boljše medsebojno razumevanje med posameznimi podonavskimi državami. Naposled se je dr. Beneš zavezal za sistem diriganega gospodarstva, vsaj v zunanji trgovini, ker je intervencija države danes v gospodarstvu neizogibna.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno oblačno, nagnenje k padavinam. Sneg bo padel že v srednjih višinskih legah.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo oblačno. V zapadnih in severnih predelih se bo pričelo počasi jasiti. Temperatura zmerna.

V nadaljevanju svojega govora je dr. Beneš naglasil, da je avstro-nemški spor postavil avstrijski problem v ospredje evropskih vprašanj. Mala zveza se s svojim paktom o organizaciji odločno pripravlja na evolucijo, proti kateri gre Evropa. Na koncu koncev se lahko reče, da težki in usodni dogodki zmerom pospešijo izvedbo političnih načrtov, ki so bili prvotno misljeni za dosti daljše razdobje.

Francoski glas o položaju

Pariz, 31. okt. AA. Saint Brice prinaša v »Journal« članek pod naslovom »Delo za pomiritev Balkana«. V članku izjavi:

Ni slučaj, da se je velika Titulescuova turneja po Orientu zaključila s sestankom med romunskim in bolgarskim kraljem. Govori se o balkanskem Locarnu, ki bi bil po vsej priliki dogovor s vzajemnimi jamstvi; ta dogovor naj bi, kronal Titulescuovo delo. Toda poprej bo še treba očistiti teren nekaterih ovir. Brez dvoma je teh ovir v Orientu manj, kakor v srednji Evropi, ker je edina država, ki odkrito stremi po reviziji, Bolgarija. Rusija se je Besarabiji odrekla in tudi Turčija je pristala na novo teritorialno ureditev. Toda ne smemo misliti, da nimajo Turki nikakih zahtev: tudi oni hočejo enakopravnost pri oboroževanju in zahtevajo, da se jim prizna pravica do utrditve morske ožine. Pri tem je v prvi vrsti prizadeta

Nato je prešel na gospodarsko sodelovanje med državami Srednje Evrope. Mala zveza pri pripravljanju gospodarskega programa nima namere kaliti interese drugih držav. Češkoslovaška zeli doseči kar najtesnejše sodelovanje z Avstrijo in Madžarsko, pri čemer pušča ob stran vsa politična vprašanja. Francoski predlogi pa tudi italijanska spomenica sama vsebujejo mnogo konstruktivnih elementov, toda kar se tiče industrijskih preferenc, mora Češkoslovaška poudariti nekatere načelne pridržke. Vzlic temu je pa pripravljena sporazumeti se v vseh vprašanjih, ker popolnoma razume interese drugih.

Ob sklepu svojega govora je dr. Beneš napovedal, da se bo čez dve ali tri leta odločila usoda Evrope. Pri vsem tem je pa naglasil, da je trdno prepričan o možnosti, da se narodom zagotovi mir in vzajemno sodelovanje.

na Balkanu

Romunija. Toda ta točka je manj občutljiva kakor bolgarske zahteve v vprašanju dostopa do morja. Kar se tiče dostopa do morja, bi Grčija prav rada odstopila Bolgariji svo-boden pas v Solunu.

drugi način zapleten. Ali se da urediti v zadovoljstvo Bolgarije? V ta namen se je ponudila Romunija za posredovanje. Od odgovora na to vprašanje bo odvisen pravi uspeh kombinacije, ki bi jo nekateri hoteli izgraditi celo v balkansko federacijo. Toda na tej poti smo doživeli že preveč razočaranj, da bi mogli videti v sedanjih prizadevanjih kaj drugega kakor samo težnjo za odpravo napetosti med posameznimi državami, kar je sicer potrebno delo, vendar pa zgolj preliminarno.

Mussolini:

„Mrzim boljševizem“

Pariz, 31. oktobra. c. Urednik lista »Teduil 33« se je danes razgovarjal z Mussolinijem o njegovem stališču nasproti boljševizmu in narodnemu socializmu. Mussolini je rekel, da sedaj mrzi boljševizem bolj kot sploh kdaj. Boljševizem predstavlja največjo nevarnost za civilizacijo. Praktično je boljševizem propadel, ker sta rezultat petletke glad in negotovost. Boljševizem je infekcija, katere se mora kulturni svet rešiti z vsemi sredstvi. Kar se tiče narodnega socializma, je onih 21 točk Hitlerjevega programa mnogo zelo dvoličnih. Če glede samega naslova: narodni socializem se mora glasiti, da socializem ostaja socializem, kakor je bil prej, to je: pojav, ki ostane vedno to kar je bil, pa naj za vedno na kakršnokoli drugo ime. S socializmom je treba storiti samo eno, to je, uničiti ga. Narodni socializem grozi, da bo izval popolno zmešnjavo.

Koliko je Italijanov?

Rim, 31. okt. b. Osrednji statistični zavod je objavil statistične podatke o številu ljudstva Italije na dan 30. oktobra t. l. Po tej statistiki je štela torej Italija včeraj 42.592.000 prebivalstva. Rim je štel 1.031.914, Napulj 863.372, Benetke 246.812 in Trst 247.341 oseb.

Katoliški list ustavljen v Nemčiji

Berlin, 31. oktobra. c. Katoliški tednik »Das katholische Kirchenblatt«, ki je najbolj razširjeni katoliški list v Nemčiji, je bil ustavljen za mesec dni, ker je izšel v njem članek, ki pravi, da se divja antisemitska gonja proti katoliškemu duhu.

Litvinov

Pariz, 31. oktobra. AA. Zunanji minister Paul-Boncour je sprejel sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova, nato pa še francoskega poslanika na Dunaju, Pauxa.

Nudim svojo pomoč pri velikem pospravlilu!

Doslej Vam je bilo snazhenje tal muka. To je, kakor bi trenil, vse drugače, če se zatečete k meni za pomoč! Vaša roka drži samo krtačo — delo pa opravi jaz! Iz vseh razpok pobrem nesnago... in vse je za več ur prej opravljeno! Kdor VIM rabi, delo dobro opravi.

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Mrtvim spomin, živim opomin...

čudeže ljubezni do bližnjega, bi bili ogoljufani. Tudi to je nemogoče, ker Bog, najpopolnejše bitje, ni krivica.

3. Duša je po svojem bistvu od telesa neodvisna. Svojo samozavest, svoje mladostne spomine, svojo vest ohranimo tudi potem, ko se po kakih sedmih letih izločijo od nas vsi snovni deli našega telesa ter so jih nadomestile druge snovi. Tudi, če izgubimo bistvene dele telesa, roke, noge, oči, itd.,

smo še vedno mi s svojo zavestjo. Zato je v telesu nekaj, kar je neodvisno od spremenljivega telesa in česar niti smrt ne more uničiti. To je duša.

Vsi narodi verujejo, da duša živi po smrti človeškega telesa. Mrtvaški običaji, pogrebi, daritve za rajne — vse to nam priča, da so narodi vseh časov verovali v neumrjelo dušo. V era v posmrtno življenje je tako stara ko svet in tako razširjena kakor človeški rod.

Vinko Bitenc:

Solze rosijo na grobove

Solze rosijo na grobove,
otožno klonijo cvetove
rdeče, bele krizanteme;
med njimi lučke plapolajo,
v spominih srca trepetajo
in molijo molitve neme.

Jesenske rože po vrtovih —
a cvetja ni po vseh grobovih;
nobene luči ni prižgane
po grobljah soških, med Karpati,
za Karavankami med brati
gomile s trnjem so nastlane.

Solze rosijo na grobove,
otožno klonijo cvetove
rdeče, bele krizanteme;
iz solz rodijo se spomini,
za duše rajnih tam v tujini
šepetejo molitve neme

Mirko Kunčič:

Danes vsi vemo

Danes smo vsi kakor sohe iz marmorja
sklonjeni vsak v svojo tiho bridkost,
danes vsi vemo, kako nam je blizu
zadnja postaja in njen blede gost. —

Veter jesenski turobno igra
na zarjavele strune srca:
o večnih borbah in večnih porazih
in v večni molk potopljenih obrazilih
pesmi njegove zamolklo pojo...

Na vse strani naša pota se križajo:
vzpenjajo se nekaterim do zvezd,
drugim v brezupno temo se pogrezajo —
danes vsi vemo, kje je konec teh cest.

O, saj bi mnogi že radi dosanjali
in doželi, pa jih je strah
zadnje postaje, kjer tik pred poletom —
k večnim pristanom v onostranstvo duha —
zrušiti mora telo se v prah — — —

Kakor Diogenes reven si, brat?
In kakor Krez si mogoten, bogat?
Danes vsi vemo: ni razlike med vama.
Zadnja palata obema bo — jama.

★

Neumrjoča je

Živo je prva dva dni meseca listopada na naših
grobiščih. Tjakaj romajo nesete množice ljudstva.
Zene jih prirojeno spoštevajo, ki jo imenujemo
pieteta, da obiščejo zadnji domok svojih rajnih ter
njihove grobove okrase s cvetjem. Vse mrgoli br-
letih lučk, ki izpričujejo, da med živimi in mrtvimi
še živi prisrčna vez ljubezni. Vsaj enkrat v letu
naj se izrazi misel, da svojih mrtvih nismo pozabi-
li; vzbudi naj se upanje, da se bomo še videli;
obnovi se krščansko znamenje na grobu in poživi
se vera, da so duše neumrjelo.

To vero potrjujejo otožno doneči zvonovi, po
cerkvah pa jo prebujajo liturgične molitve, pesmi
in opravila — vero v večnost.

Clovek se še od nekdanjega peča z vprašanjem, ali
je duša neumrjoča. Za vernega katoličana to ni več
vprašanje, ampak dogmata resnica. Tistim pa, ki še
dvoimijo, jim po veri razsvetljava razum to sam
dokazuje.

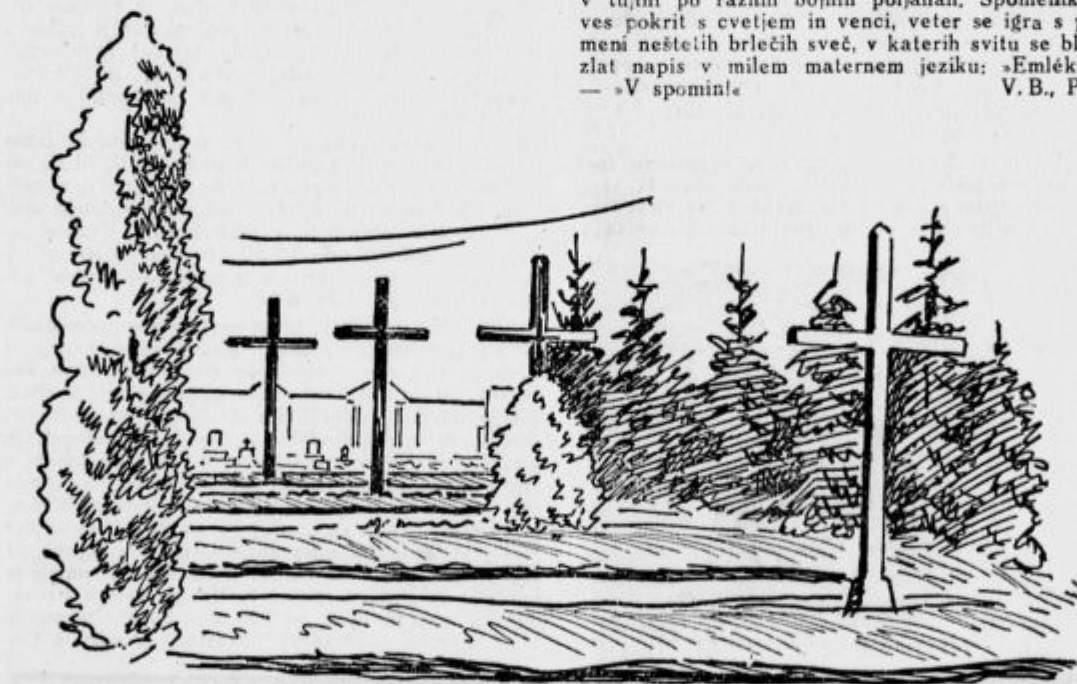
1. V človeku živi nagon ali pa hrepenenje po
trajni in popolni sreči. To hrepenenje je lastno
vsem ljudem; zato ga je mogoče vsaditi v človeško
srce le sam Stvarnik. Clovek pa na zemlji tega hre-
penenja nikdar ne more utesiti; niti vse naslode
in zemeljska bogastva ga ne morejo popolnoma
zadovoljiti. Ko bi tega hrepenenja sploh nikdar ni-
č ne moglo zadovoljiti, bi bil človek bolj nesrečen
ko žival, katere tega nagona nima ter je ne muči
misel na smrt; Bog, najpopolnejše bitje, bi ne bil
dobrovoljen, ampak neusmiljen. Ali je to mogoče?

2. Ko bi bila človekova duša umrljiva, bi zlo-
než, kateri je na zemlji uganjal vse zločine in pred
svelno pravico pobegnil, ostal brez kazni; dobri pa,
ki si je s premagovanjem samega sebe zagrenil
žoljenje ter bil na svetu zaničevan in preganjan, ta
bi ostal za vedno brez nagrade. Mučenci in junaki
vednosti, ki so toliko molili, se postili, ki so delali

Na pragu domovine - jih je čakala smrt

Močan veter šibi vrhove dreves, gost dež lije
curkoma, temni oblaki ležijo nizko nad zemljo.
Dolg vlak, sestavljen iz starih osebnih in zaprtih
tovornih voz, drvi enakomerno čez širno Dravsko
polje. Luči na sprednjem delu stroja gledajo po-
šastno v daljavo. V vozovih sedijo, ležijo in čepijo
tesno stisnjeni drug ob drugem vojaki v razdrapa-
nih, umazanih uniformah. Obrazi so zagoreli, ne-
obriti, dolgi lasje jim padajo raz čelo. V kotu va-
gona so nakopičene puške. Plinska luč na stropu
slabo razsvetljuje notranost voza. Večina vojakov
spi hropeče s široko odprtimi usti in sanja o svo-
jih domovih, kjer jih željno pričakujejo njihovi
starši, žene in otroci; drugi pa gledajo z utrujeni-
mi, nesprespanimi očmi topo skozi okno v temno
noč. Ob vrata naslonjen stoji mlad cigani-vojak in
igra na svoji vijolini, ki ga je spremljala cel čas
vojne, znane domače melodije in uspanke. Meh-
ki, otožni zvoki se neredno ujemajo z enakomernim
ropotom vlaka. Vsem rojijo težke misli po glavi.
Štiri leta so trpeli pomanjkanje, lakoto, gledali
smrti dan na dan v obraz. Kaj briga njih strašen
poraz, ki so ga doživeli pobege armade, kaj sramo-
tolen razpad nekoč tako močnega države! Za nje
je glavno, da je vojna končana in da se sedaj vra-
čajo domov, domov na rodna tla. Koliko tovarišev
in prijateljev, s katerimi so delili vse napore in
grozote vojne, se ne vrača z njimi, oni spe večno
spanje v upnih grobovih daleč tam na krvavih
bojiščih. Dozdeva se jim, da slišijo še tuljenje in
žvižg sovražnih granat in krogel, pred očmi jim
vstajajo v prah in razvaline sestremljena mesta, iz
katerih se žviža proti nebu močilen plamen, pred
njimi se razprostirajo opustošena, od strelnih jar-
kov razorana polja — in sedaj — skoraj never-
jetno — končano je vse, končana strašna moritev,
opustošenje in razdejanje in čez par dni bodo že
stopili na domača rodna tla tam na daljni ogrski
pusti in objeli svoje drage. Ta vožnja od krvave
Piave do sem traja že pet dni in bo trajala mogoče
še drugih pet...

Strašen, grozen sunek jih vzdrami, leseno in
železno ogrodje voz zajee bolešno, vozovi se za-
rijejo z veliko silo drug v drugega, nakar se ves
vlak z močnim treskom zvrne na obe strani proge
več metrov globoko.

Gustav Strniša:

V novo življenje

Ko priroda umre v pozni jeseni in ko odpade
listje, ostanejo samo še čudovito lepe rože krizan-
teme. Težka misel, da je vse minljivo, se tedaj po-
raja v človeških srcih. V dušah se vzbude spomini
na drage rajnike in na svetnike, ki žive v onstran-
stvu in v božji glorijski uživajo večno srečo nebesko.

Andrej je obiskoval vsako leto grobove svojih
dragih, vendarle so v njegovi duši vedno prevla-
dale same vesele misli. Zanj niso gorele po grob-
skromne lučke, saj je bila njegova duša polna sve-
tle zarje in nad, polna mladosti in življenja. Zato
si mladenič ne mogel misliti smrti, kajti, kdor nosi
v sebi upanje in cvetočo mladost, ne more dojeti
resnosti in bolesti, ki zavladata povsod, kjer po-
trka smrt na vrata.

Andrej je ostal vesel in brezskrben, poln zdrav-
ja in moči je odhajal vsako leto mirno s pokopa-
lišča, kakor bi bil na kaki prireditvi, ki ga ni niti
zabavala, ne kratkočasila.

Nenadoma so mu zagrebli mater.
In tedaj je obstal kakor okamenel, strmel je
predse in ni mogel razumeti:

Smrt se mu je režala v obraz, bila je vsa
strahovita, mrka in resnična kakor groza, ki je do-
slej ni niti slutilo njegovo lahkomišno srce.

Zdaj je nepričakovano spoznal, da je zavladal
v njegovi duši mrak, da je zarja ugasnila. Ni se
mogel znajti v tej megleni mrčini. Taval je in se
iskal. Bilo mu je, da se gleda v močnem zrcalu, iz
katerega strmi vanj neznana spaka.

Približal se je praznik Vseh svetnikov. Mla-
denič je otožen in osamljen zataval na pokopališče.

Zdaj je prvič zagledal drobne sijaste svečke,
zdaj je prvič videl sij upanja v novo, lepše živ-

ljenje, ki ga je vnel trenutek bolečine, ki je še
vedno divjala v njem.

Skršen in mrk se je približal materinemu gro-
bu. Zaskuden je obstal. Gomila je bila vsa v cvetju
in zelenju. Med rožami so plamele vitke sveče,
mežikale in ga pozdravljale. Poleg groba je stala
drobna sosedova Manica in jokala.

Andrej je izgubil v blatu velikega mesta vse
svoje lepe sanje in čar mladostne sreče, tiste lepe
otročnosti, na katero nam ostane spomin vekomaj
v srcu. Na vasko krasotice je že zdavnaj pozabil,
na zakou sploh ni mislil. Potem pa, ko ga je ganila
materina smrt in se je razočaran zastrel v konec
življenja, v neko čudno, tesno praznino, iz katere
v duši ni našla izhoda, se je mahoma spomnil na
nežno mladost in na vero, ki je spala v njem.

Mati! Zasijala je v njegovi duši njena podoba
vsa obžarjena od božje vere, ki jo je nosila mati
v srcu in učila o nji tudi svoje otroke. Čes, naj ne
pozabijo na Boga, ki je povsod in je večni, dober
in strog ter pravičen nad vsako postavo človeško.

In Andrej je vedno pogosteje premišljeval o
veri, v duši je čutil, da vstaja pred njim pre-
novljen in še mnogo lepši lik njegove prve mla-
dosti, ki ga je pozabil in zgrešil v vrvežu življenja.

In zdaj ga je spet zavabila v mlade spomine
ta drobna deklica, ki je stala poleg groba nje-
gove matere in plakala.

Andreju je postalo inako, da bi zajokal tudi
sam. Povsod so gorele svečke, kakor ognjene solze
za najdražjimi, ki jih pretaka srce v bolestni,
mračni uri trpljenja in dvomov nad vsem človeškim
dejanjem in nehanjem, ki je tako kratko in minljivo.

Mladenič je komaj slišno pristopil k grobu in
položil nanj sopek bohotnih krizantem. Začutil je
trenutno zadrego, kakor bi bil tujec na tem grobu,
kjer je počivalo njemu najdražje bitje. Zazdelo se
mu je, da so ga skozi cvetje in zelenje vprašaje po-
gledale resne matrine oči.

Spomnil se je, da ga je Manica vedno ljubila.

Mimogrede ji je enkrat zagotavljal svojo ljubezen,
kakor nestetim drugim, ki jih je tudi mimogrede
pozabil, in so tudi one pozabile nanj. A Manica
je mislila globlje in vedno ga je ljubila tiho in
vdano.

Zdaj je začutil hipoma nepoznano srečo in
milino, ker je ta skromna deklica stala poleg njega,
da ni bil tako sam na grobu in ljubeče ji je stisnil
desnico.

Ko sta odhajala, ji je omenil svojo ljubezen.
Vztrpetala je:

»Andrej, ni prav, da se šališ! Resen dan je
danes, a ti se norčuješ iz moje ljubezni. Nikoli ti
nisem mislila povedati, a zdaj ti povem, zdaj, ko
ni več upanja v mojem srcu. Preden je mati iz-
dihnila, mi je rekla:

»Pozdravi Andreja! Naj bo Bog dober in ti ga
da za moža, kajti vem, da bo s teboj srečen!«

Andrej je tiho stopal poleg nje. V srcu mu
je vzhajalo novo čustvo. Da, to ni bila sama
viharava strast, temveč nekaj drugega, lepšega. Da,
to je morala biti ljubezen. Prijel je Manico za roko:

»Vrniva se!«

Ni se branila. Tiho sta korakala mimo grobov.
Večer je legal na zemljo. Lučke so prijazno sijale
in mladeniču je bilo, da so dobre duše rajnikov,
ki so se vrnile na zemljo, da trenutno podružujejo
s svojimi dragimi živimi in potem spet zginejo v
vesolje tihe in pozabljene kakor daljne zvezde, ki
jih ne dosežemo naše oči.

Ustavila sta se pred materinim grobom. Andrej
je prijel Manico za roko ter se obrnil k gomili:

»Mati, tvoj spomin naj bo priča moje ljubezni,
samo Manica postane moja in nobena druga ne!«

Deklica je zahtevala in se ga oklenila.

Počasi, vsa zamaknjena v skrivnost posmrtnosti
in v čar ljubezni, sta tiho stala pred grobom.
a bele krizanteme so v mračni drhtelet kakor bi se
dvigale tresče se matierne roke in ju blagoslavl-
ljale. —

Miloška ni več...

Kdo ni poznal našega Miloška? Okrog dveh
let mu je bilo. Začel je že govoriti, večino besed
je še izgovarjal le na pol, vendar smo ga vsi raz-
umeli. Zdel se nam je ta njegova govorica lepša
kot pa če bi govoril prav razločno. Sam smeh ga
je bil: »Ata, goj, goj!« in moral sem ga vzeti na
roke. In šla sva na dvorišče: »Pipika nu, nu —
muci, mucii!« Še staro Maričko je poznal in jo
klical »lčič. Na sprejehu je hotel imeti vsako rožo.
ob križu se je ustavil, češ: »Bogec tam.«

Bilo je prve dni septembra. Tisti dan sem pri-
šel ob dvanajstih iz šole. Ni ga še bilo v kuhinji
kot navadno, rekli so mi, da spi. Vendar ni več
spal, ampak je nekam mirno ležal v svoji košarici.
Res čudno, drugače je že sede čakal, da pride kdo
ponj. Vzdignil sem ga. Imel je vroče lice in videti
mu je bilo, da je nekaj bolan. Ves popoldan ni
bilo nič kaj z njim, hotel je biti le na rokah, tudi
igrač ni maral. Tolažili smo se: morda dobiava samo
zobke, saj menda ne bo nič hudega. Pa ni bilo nič
bolje tudi zvečer ne, ponoči pa je začel težko di-
hati in proti jutru je le s težavo sopal.

Ali ni to znak davice, mi je šlo v mislih. Na
vse zgodaj smo poslali po zdravnika. Ni ga bilo
doma, prejšnji dan je odšel na dopust. Kam sedaj?
Treba je bilo hitro nekaj ukreniti, zato sva se z
ženo odpravila s prvim avtom in ga peljala v me-
sto, naravnost v bolnišnico. Služboči zdravnik ni
mogel z gotovostjo ugotoviti bolezni, za davico
niso bili dovoljni znaki. Vendar so ga obdržali tam,
da spoznamo, kaj je. Čez dva dni smo ga dobili
zopet domov. Ni bila davica, samo majhen absces
v vratu, to ga je dušilo. Hvala Bogu smo rekli.

Dva dni smo čakali, da se bo začel zopet sme-
jati in govoriti. Bil je otožen in roke si je dal pred
oči, če je prišel kdaj blizu. Revček, samo med
tujimi ljudmi si bil dva dni, zato ne maraš nikogar
k sebi.

Nato je dobil hudo vročino, zdravnik je izja-
vil: gre za pljučnico. In sledilo je kot navadno ob
takih primerih: zdravila, ovitki, noči brez spanja.

Pljučnice pa ni hotelo biti konec. Minili so že
trije tedni, pljučnica še vedno traja, vročina vedno
enaka. Pa da ste videli Miloška, kako mirno trpi,
nikoli ni zajokal, le pri mrzlem ovitku je včasih od-
kimal in zašepetal polglasni »ne«. Čemu me mu-
čite? Res, čemu smo ga mučili?

Da bi odločitev izsilil, se je zdravnik odločil
za radikalno sredstvo. Poizkusil pa je prej, ali se
mu ne zbira voda — punktil ga je.

Zdravnik je izsilil odločitev, toda ne voda —
gnoj je bil okrog pljuč. »Takoj v bolnišnico, mor-
da še bo tam pomoč,« je izjavil zdravnik.

Drugo jutro smo šli ponj. Težka je bila ta pot,
pot po otroka — mrtvega. Operacija je prestal,
vendar je bilo srce že preveč utrujeno, proti jutru
je zaspal.

Nšli smo ga v mrtvašnici. Na smeh se je di-
žal, kar se celo njegovo bolezen ni zgodilo. An-
gelček si postal! To je bila naša tolažba, drug
tolažbe ni bilo.

V mrtvaškem listu je bilo navedeno kot vzrok
smrti: »Empyema thoracis.« Bulžil sem v te neme
črke in pomen teh dveh besed razumel. Prinašali
sta smrt.

★

Sedaj mu nosimo cvetje na grob, ves je v ro-
žah. Doma pa je prazno, povsod ga pogrešamo.
Pri mizi dobi še večkrat žlico na ono mesto, kjer
je sedel. Vedno se še kdaj zmoti in vpraša po Mi-
lošku, pa se že sredi vprašanja spomni in utihne.

Ni Miloška, odšel je in čaka nas. V. Vrtačnik.

Blagor njim, ki v Gospodu zaspe

Smrtnega boja ni?

Le redkokdaj umrjejo ljudje nenadoma. Navadno umrjejo za takšno smrtjo le tisti, ki jih je zadela srčna kap, ali pa so se ponesrečili. Sicer človeško življenje polagoma pojema, iz telesa se poslavlja med hroplenjem in zdihovaljem. Prav zaradi tega, ker bolnik v zadnjih urah hrope in ječi, kakor da bi se boril smrtjo, se je med prostostim ljudstvom razširilo prepričanje, da je boj s smrtjo silen. V resnici pa so zdravniki dokazali, da tega boja ni. Umirajoči navadno še prej zgubi zavest, nato nastopi tako zvana agonija, umirajoči ni več gospodar svojega telesa, ne svojih udov. Agonija lahko traja nekaj minut, nekaj ur in tudi več dni. Oči osteklenijo, punčica se obrne navzgor. Telo izloča mrzel pot. Dihanje ni več redno, človek hrope kakor da bi se pljuča še samo od časa do časa raztegnila in zopet stisnila. Zila bije vedno hitreje, skoraj neprenehoma, toda skoraj je ni mogoče več zaznati. Končno izgine še ta znak življenja in nastopi smrt. Smrtni boj je morda hujši za tiste, ki stoje okoli smrtnih postelje, kakor za umirajočega samega. Če se je umirajoči še spravil z Bogom, potem se še, ko je pri zavesti, lahko pomiri in pripravi na slovo iz te solzne doline.

Izum, ki ga ne učahamo

Iz Londona poročajo, da je žena slovitega izumitelja Tomaža Edisona te dni izjavila, da se je njen mož tik pred smrtjo bavil s sestavo priprave, ki naj bi sprejemala razne vesti, ki jih pošiljajo duhovi z onega sveta. Še na smrtni postelji je Edison dejal svoji ženi: »Ako mi bo le mogoče, ti bom z drugega sveta poslal kako sporočilo.« Edisonova žena dvomi, da bi bila sporočila, ki jih prejema po posredovanju raznih medijev, avtentična; njeno mnenje je, da bi Edison neposredno govoril z njo in da bi pri tem nikakor ne rabil posredovanja ljudi, ki po svojem razumu niti zdaleč ne dosegajo slavnega izumitelja. Naj bo tudi nam dovoljen samo majhen dvom, da bi bili glasovi, ki jih prejema Edisonova žena, avtentični...

Zenske, ne barvajte se!

V okolici Toursa na Francoskem je nenadno mnogo žensk pričelo kazati znake zastrupljenja. Podrobna preiskava je pokazala, da so se ženske zastrupile z barvastimi svinčniki, s katerimi so si rdečile ustnice. K sreči ni zastrupljenja tako nevarno, da bi se bilo treba bati smrti. Policija je kmalu dognala, kje so ženske kupovale te svinčnike, toda tovarnarja ni več našla, ker je zbežal.

Angleška policija je vpe-ljala nove avtomobile, s katerimi nadzira promet na cestah. Ko opazi policija avtomobil, ki prehitro vozi, zdirja s svojim avtomobilom za njim, ga prehiti in nenadoma se od zadaj prikaže poziv: »Stop-police« (Ustavite! Policija). Ker je policijski avtomobil na zunaj popolnoma enak navadnemu avtomobilu, ga šoferji ne spoznajo in tako sami dirjajo policiji v past.

Zaklada pa le ni

V okolici Klaipede na litvanski meji se je pri-jela prebivalstva na obeh straneh, to je na nemški kakor tudi na litvanski, prava strast po zlatu. Te dni je namreč nekdo raznesel glas, da je tam v bližini Napoleon, ko se je vračal iz Rusije, dal zakopati ogromen zaklad. Moral je tako hitro bežati, da ni mogel vzeti zaklada s seboj. Ljudje so takoj začeli brskati za zakladom. V zemljo rijejo več metrov globoko. Zaklada seveda ni na dan.

Slano je plačal kosilo

V Lvov je prišel neki knjigotržec in stopil v go-stilno. Ko je hotel plačati, je opazil, da nima denarja. Nikakor ni hotel napraviti vtisa, da hoče gostilničarja ogoljufati. Zato mu je ponudil lote-rijsko srečko. Gostilničar je bil s tem zadovoljen in je počakal, da so izžrebali srečke. Lahko si mi-slimo, kakšno je bilo njegovo veselje, ko je ugo-tovil, da je s srečko, s katero je neznani gost plačal kosilo, zadel dobiček 600.000 Din.

Zlati nauki ameriških milijonarjev

Allan J. Eldinow pripoveduje v nekem listu zanimivosti iz življenja nekaterih ameriških mili-jonarjev in milijarderjev. Zanimalo ga je v prvi vrsti vprašanje, kako človek obogati. Pri milijonarjih je iskal navodil za to in vsak mu je seveda dal za to drugačen recept.

Deset centov je v Ameriki prav majhen de-nar. Navadno ga dajo otroku za nagrado, kadar ga pošljejo po kako malenkost v trgovino ali po list. S tem si lahko kupiš čašo kave ali pa se dvakrat pelješ s podzemeljsko železnico. Prav deset centov mi je dal mož, ki je najbogatejši na svetu in čigar premoženje je bilo vredno pred nastopom gospo-darske krize 90 trilijonov dolarjev. To je bil John D. Rockefeller. To je sploh najvišji znesek, ki ga on osebno izda. Nikdar ne da višje napitnine, bo-disi da je namenjena natakariju ali fantu, ki mu streže pri golfu na Long Islandu. S tem hoče tudi vsakomur dati svoj recept, kako lahko obogati.

»Moj dragi,« mi je dejal, »če ne porabiš teh desetih stotink, potem ne propadeš nikdar. Pre-misli to in spoznal boš, da je samo trohica modro-sti podlaga velikega premoženja.«

Milijonarka živela ob čebuli

Pozneje sem prišel v stik še z mnogimi mili-jonarji in vprašal sem jih, kako so prišli do tako ogromnega premoženja. Hetty Green je zapustila 20 milijonov funtov. Živela je tako, kakor da ne bi vedela, kako si bo kupila naslednje kosilo. Ko je šla iz hiše, je bila silno v skrbeh, da je morda kdo na cesti ne čaka, da ne bi morda spoznal v tej stari in sključeni ženski bogate milijonarko in jo napadel, ali pa jo vprašal za milodar. Da bi se mu izognila, je šla po vseh mogočih ovinkih. Nikdar ni prišla domov po isti poti, včasih se je celo skrila v veži in gledala skozi vrata, ali je kdo ne čaka na cesti. Ona je bila prav klasičen zgled skopega člo-veka. Da bi prihranila denar, si je svojo spodnjo obleko izdelovala iz papirja. Da, celo pri perilu je varčevala s tem, da si je dala oprati samo spodnji del. Da bi plačala manj davkov, je stanovala prav v skromni hiši. Njena edina zabava je bil psiček. Ko je nekega dne obolel in je šla v lekarno po ar-niko in ko ji je lekarnar sestavil račun ter ji po-vedal, da mora plačati tudi steklenico, je vzklik-nila:

Nikakor se ne dam obrati!

Doma imam dovolj praznih steklenic! Niti deset stotink ni hotela izdati za steklenico, čeprav bi bila v času finančne krize leta 1907 lahko po-so-dila kar milijon funtov, ne da bi ga sploh pogre-sala. Rada je grizla pri jedi kos čebule. Večkrat se je s tem zadovoljila ves dan. Niti v glavo ji ni padlo, da bi se vozila z avtomobilom, tudi v avto-bus ni šla. Če jo je kdo vprašal, zakaj tega ne stori, je odgovorila: »Kristus se tudi ni vozil z avtomobilom, zanj je bil osliček dovolj.« Oblčila se je kakor beraičica.

Ko sem jo nekoč srečal v Wall Streetu, sem jo vprašal za recept, ki naj bi bil ključ do bogastva in denarja. Rekla mi je: »Ne spekuliraj nikdar z delnicami! Ne imej nikdar kakšnega urada! Jej po-časno, ne ostajaj ponoči na nogah! Ne pij vode z ledom in varuj se prepiha! Skleni kupčijo šele te-

daj, ako si o njej razmišljal vso noč. Inkasiraj svoje terjatve sam! Če komu kaj daš, daj tajno in ne pripoveduj o svoji dobroti drugim.« Na kon-cu me je še vprašala, ali sem že pil čaj. Odgovoril sem ji, da ne in odšla sva v kavarno. Naročila sva čaj. Sladkor, ki ga nisva uporabila, je vtaknila v žep. Naročila je čaj, toda plačal sem ga jaz!

Pisec pripoveduje še o drugih tipih ameriških milijarderjev. To so ljudje, ki so prišli do denarja po mnogo bolj riskantni poti, ki so seveda dym-ljive moralne vrednosti. Horatio Bottomley je na primer dejal: »Ne plačaj nikdar računa, dokler tega ne zahtevajo od tebe in nato ga plačaj le, ako mo-reš, in sicer hitro in v navzočnosti mnogih ljudi. Ko plačuješ, dvigni svoj glas in opozori vse, da ti svoje račune vedno poravnas. Če pa jih ne moreš plačati, potem napovej bankrot. Čim večja je vsota, tem bolje, tem hitreje boš zopet na nogah.«

Jimmy White je bil največji spekulanti, kar jih je poznala Anglija v zadnjem času. V eni noči je tudi zapravil po 100 funtov z igranjem. Kvartanje ga je stalo en milijon funtov.

John Piepont Morgan mlajši, ki upravlja pre-moženje sto milijonov funtov, je na vprašanje, kako naj bi prišel do bogastva, pisec odgovoril: »Naj-težje si je priboriti 100 funtov. Mož, ki lahko pri-hrani 100 funtov in ki s temi lahko prosto razpo-laga, je že na poti do bogastva. Iz 100 funtov naj jih nastane pet sto, iz pet sto tisoč, iz tisoč zopet dva tisoč in tako dalje.« Na vsak način čudovita logika.

Poročali smo že, da se je predsednik poljske repu-blike Moščicki kljub svoji visoki starosti poročil z mlado Poljakinjo. Poroka je bila v Varšavi, in sicer se je izvršila prav na tistem. Zakrament svetega zakona je poročencema podelil škof Krakovski. Nevesta Mary Dobrzanska ima nekako 40 let manj kakor njen mož.

Kako naj beremo liste

Nekateri ljudje ravnaajo s časopisom pretirano spoštljivo in čitajo vsak zlog kakor razodetje. — Drugi menijo: Nikoli ni nič važnega v časopisu, izguba časa je, če ga čitam. — Tretja skupina čita-teljev — njih število je čisto neznatno — pa sedi z rdečim svinčnikom in s škarjami oborožena pred kupom časopisov, s katerimi resnično prav čudno ravna. Polovico časopisnih pol odrinejo v stran, ostalo hitro, a vendar natančno pregledajo, pri tem pa roka z rdečilom zdaj tu zdaj tam napravi svoj znak. Potem pa stopijo škarje v akcijo. V najkraj-šem času je že mogoče kar lep kupček izrezkov pobrati z mize, dočim preostali papir sfrči v kot, kjer počaka, da ga služkinja odnese v kuhinjo. Zdaj šele čitatelj začne prav čitati. Počasi in za-mišljeno pregleduje izrezke. Izraz v obrazu mu je pri tem povsem drugačen, kakor navadnega čita-telja. Par minut potem so izrezki izginili v razne mape, kjer čakajo uporabe.

Prav tega čitatelja potem med dnevom sreču-jemo globoko zamišljenega. Njegov duh prede-luje, kar je zjutraj čital. In če ga slučajno zvečer sre-čamo, ga dobimo navadno v krogu pazljivih poslu-šalcev. Prostdušen, jasen pripovedovalec je to; njegov govor je učinkovit. Tu in tam stavi kateri izmed poslušalcev vprašanje, ki si ga vsi žele, da bi vedeli nanj odgovoriti. Odgovarja zopet prosto-dušno in jasno ter omeni mimogrede kako dejstvo, ki nam je pri pregledovanju dnevnika padlo v oči, pa smo ga kot nepomembno prezrli, dočim nam iz njegovih ust teče jasna razlaga pomembnega

dogodka. »To je duhovit človek, ugotovimo nehoté.

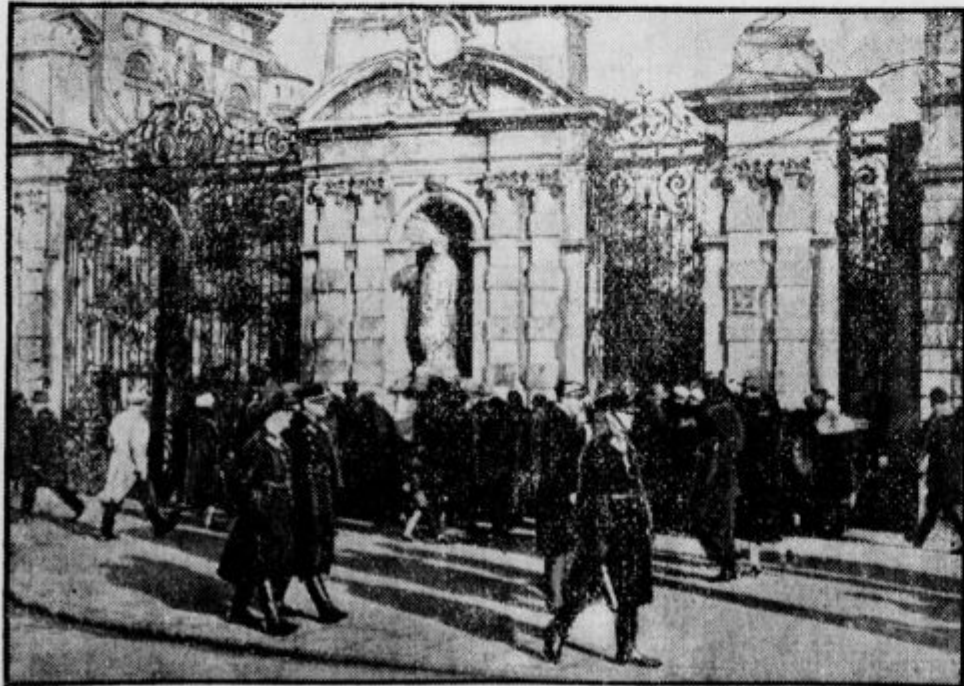
Kaj pa ga dviga do te časti? Samo zmožnost, časopis uporabljati za to, kar je list svetovne zgo-dovine. Le če v tem, včasih slabo pisanem kosu papirja iščemo zgodovino, se naučimo zgodovinsko misliti. Če pa iščemo samo novice iz družabnega življenja, iz finančnih krogov, iz športa, potem si sicer prilastimo način govorjenja, kakor ga dan, ali borza, ali stadion zahtevajo, a misliti se ne naučimo.

»Razumem. Priporočate torej časopis kot učno knjigo.«

»Prav. Saj imamo prav malo šolskih knjig, ki bi se ukvarjale s tako mnogimi dogodki svetov-nega pomena, kakor od 1914 dan za dnem izha-jajoči dnevniki. Nikoli prej v zgodovini se niso odigravale politične drame tako velikega pomena. Za Evropo, ki se trudi, da bi se spravilo zopet v ravnovesje, nam daje Azija daleč vidne nauke. Med tem časom pa potrebe vseh vrst spravljajo Ame-riko v osprede, ki se ga je dolgo ogibala. Prejšnji časi so rabili dobe celih generacij za izpremembe, ki jih zdaj v enem letu doživljamo! Da, časopis je po vsebini bogatejši kot marsikatera učna knjiga, to so vedeli tudi že marljivi čitatelji časopisja Dostojevskij, Ibsen i. dr. Vsak je s slepoto udarjen, ki ne opazi, da je, če določuje višina našega mišlje-nja širino našega duševnega obzorja, ob čitanju časopisja najlepša priložnost, da si svoje obzorje raz-širimo. (Iz knjige: Dimnet-Schweiger »Die Kunst des Denkens«).

Pridelovalci bombaža so se uprli proti Rooseveltu, ker jim njegovi ukrepi za obnovo narodnega go-spodarstva niso pomagali. Pritožujejo se, da jim zdaj celo slabše gre. Od Roosevelta zahtevajo popolno inflacijo. Pričeli so »stavkatice in s silo preprečijo novo zasajanje bombaža.

No varšavskem vseučilišču je prišlo do spopada med pristaši Pilsudskega in njegovimi na-sprotniki. Dijaki so se spoprijeli in policija ni smela radi starega običaja prestopiti praga vseučilišča. V spopadu je bil ubit en dijak. Nato je policija s silo izpraznila vseučilišče in oblasti so dale univerzo zapreti. Poleg tega je bil ves profesorski zbor razpuščen.

Sport

Birger Ruud in njegov trening

Birger Ruud, eden najslavnejših norveških smučarskih skakačev, se je mudil preteklo zimo nekaj časa v Nemčiji. Prav gotovo je, da želi vsakdo videti takega skakača, kot je Ruud; še bolj pa zanima tekmovalca-smučarja kako se pripravljata tak zračni junak za svoje produkcije. Zato ni čudno, da je ves okraj občudoval mladega Norvežana, in to tembolj, ker je skočil 76 m daleč. Ali se je tudi s stališča telovadbe kaj naučil iz njegovih uspehov, se vprašuje nemški opazovalec-smučar? Četudi sloni, tako pravi dalje opazovalec, Ruudov način skoka na nekih splošnih normah, ki se jih poslužujejo vsi skakači, je odgovor na to vprašanje baš radi fines v njegovem skoku zelo važen. Kajti Ruudova smuča umetnost v zraku je tesno zvezana z orodno telovadbo.

Pri njegovih skokih ni krasen samo let v zraku, temveč še bolj trenotek, ko doskoči na tla. Kajti Ruud prileti s tako fineso in lahkoto na tla, da človeku niti na misel ne pride, da bi bil padelec sploh mogoč. Sicer je tudi pri njegovem doskoku opaziti hipen zadržek, oziroma neko zmanjšanje hitrosti vsled trenja, ki ga povzroči silen pritisk na tla, vendar on to igraje premaga. In v tem tiči vsa skrivnost njegovih skokov. Kajti on izorno regulira navzdol in horizontalno delujočo silo v svojim sijajnim priklonom; ta pa zavisi zopet od odnosa. Tako obstoja torej med posameznimi fazami skoka nerazdružljiva vez, od katere izključno zavisi povezani učinek skoka.

Ruud skače na različnih skakalnicah. Vedno pa prilagodi svoj način skoka krajšnjim in vremenskim razmeram primerno. Pri hudem vetru na primer deluje silnejše z rokama, pri zelo hitrem letu ima telo v predklonu skoraj ali celo popolnoma stegneno. Pri manjši hitrosti ima telo nekoliko upognjeno v kolkih, pri močnejšem zadržku pri doskoku pa prenese težišče telesa bolj nazaj. Ruud napravi to podzavestno, kar je dokaz izredne koordinacije in finega telesnega čuta, ki ga je dosegel s svojim temeljitim treningom.

Na terenu goji kot predpripravo za skoke samo doskok, ki ga vadi za zelo ravnih doskočišč. V to svrhu se poslužuje loping-skakalnice, da doseže čim višji letni lok. Na ta način izvaja 15—20 meterske skoke, ki so pa, kar se doskoka tiče, težji kot oni pri 70 metrih na velikih skakalnicah. Značilno je tudi dejstvo, da Ruud na velikih skakalnicah zelo malo skače; lansko zimo v Nemčiji n. pr. po celih 14 dni

sploh ni šel na tako skakalnico, akoravno so bile zelo ugodne snežne razmere.

Za svojo zračno umetnost pa se pripravlja še na drug način, namreč s telovadnimi vajami na orodju. Ta način predpriprav se bo morda zdel komu čuden ali celo nerazumljiv. Toda vse svoje gibanje, ki ga uporablja pri skokih od odnosa pa do doskoka, si je pridobil Ruud ravno v orodni telovadbi, kjer je na tako visoki stopnji, da bi pri nas lahko tekmoval najmanj v višjem oddelku. Prvovrsten je v mešanih skokih, dalje na drugo in krogih. Naravnost izborna pa je v drznih odskokih z droga in krogov, izmed katerih mu je najljubši premet (salto), ki ga izvaja iz najrazličnejših kombinacij. Plavač in skakač v vodo je dober in tudi v lahki atletiki je na primerni višini. Pri vajah na orodju gleda zlasti na to, da so posamezne vrvice lepo zvezane med seboj, da poteka vaja naravno-tekoče. Skakačem začetnikom priporoča Ruud skoke s prožne deske. Sam pa vadi predvsem kolebne vaje, težnih se izogiba, da se preveč ne razvijejo gotovi deli miškulature. Iz istih razlogov odklanja tudi nogomet.

Kakor vidimo, Ruud ne goji orodne telovadbe samo za kratek čas, ampak je prav tako resen telovadelec kot skakač. Kaj ga je pa prav za prav privedlo do orodne telovadbe? Sam namreč pravi, da v začetku, ko je prišel skakati, si nikakor ni mogel pridobiti one sigurnosti, ki je potrebna pri doskoku, ampak je navadno padel. Šele po daljši in intenzivni orodni telovadbi mu je prišel siguren doskok nekako v meso in kri. In posledica tega so njegovi uspehi v smučarskih skokih.

Iz gornjih vrstic smo torej spoznali, kako se pripravljata smučar-skakač, ki ga danes občuduje ves svet. Sedaj pa nastane vprašanje, če se moremo tudi mi kaj od Ruuda naučiti? Prepričan sem da, in mislim, da ne pretiravam, če trdim, da še zelo, zelo mnogo. Na nas, oziroma na naših skakačih pa je, da tudi oni pozkusijo ta način treninga. So sicer še drugi načini, vendar je na svetu običajno tako, da posnemamo pač one, ki imajo najboljše uspehe; takim ljudem tudi najbolj zaupamo in to ne samo na polju telesne vzgoje, temveč na vseh področjih našega življenja. Zatorej bi bilo prav, da si stavimo Birger Ruuda za zgled, njegov način treninga pa naj privede naše smučarje-skakače do one višine, ki nam bo tudi v tej sportni panogi pridobila mednarodnen sloves. I. K-er.

Ilirija je podala obračun svojega dela

Lepo uspeli občni zbor matice slovenskega sporta

V dvorani Delavske zbornice se je vršil pred-sinočnjim občni zbor najstarejšega slovenskega kluba, SK Ilirije. Z izredno veliko udeležbo je članstvo dokazalo, kako živo zasleduje delovanje svojega kluba. Ogromno je delo, ki ga je napravila Ilirija za procvit sporta ne samo v svojih vrstah, temveč tudi širom naše ožje domovine, in to kljub temu, da ima sama s seboj dovolj opravka; kajti pod svojim okriljem ima deset sekcij (nogometno, plavalno, lahkootletsko, hazensko, težkootletsko, smučarsko, sabljaško, drsalno, tenis in ping-pong sekcijo), ki se vse lepo razvijajo in nekatere so celo napravile več propagandnih nastopov v svrhu popularizacije sporta med našim ljudstvom.

Tri in dvajset let že deluje Ilirija z velikim uspehom na sportnem polju. Gmotnih žrtev se ni nikdar strašila. Poglejmo samo njene naprave, kakor kopališče, ki je najmoderneje v celi državi, njen smučarski dom v Planici, teniška igrišča, drsališče itd. Pozabiti ne smemo neštivilnih tečajev, ki jih je prirejal klub za najrazličnejše sportne panoge. Če bi nič drugega ne dosegla Ilirija kakor to, da je naučila toliko naše mladine plavati, pa je lahko zadovoljna.

Občni zbor je potekal mirno, debate so bile vseskozi stvarne. Bilo je sicer opaziti neko opozicijo proti dosedanemu upravnemu odboru, karremu se je očitalo predvsem to, da mu je bila pri sru samo nogometna sekcija, za druge sekcije se pa ni brigal, vendar je treba upoštevati dejstvo, kjer ni opozicije, tam se ne dela. Kakor smo pozneje zaznali iz poročil načelnikov posameznih sekcij, je imela opozicija v marsičem prav; ugotoviti je treba takoj, da se ista napaka ne pojavi samo pri Iliriji, ampak prav pri vseh klubih, ki imajo nogometne sekcije. Nimamo sicer nič proti nogometu, vendar se moramo vseeno vprašati: Zakaj bi moral imeti ravno nogomet neke posebne privilegije? Ali ni plavač, smučar, lahkootlet enakovreden član kluba? Lahka atletika, plavanje, smučanje so sporti, ki ljudi tako vsestransko vga-jajo, da zaslužijo vsaj enakopravnost. In če hočemo biti pravični, moramo priznati, da to niso samo najboljši, ampak tudi najzdravejši sporti. In če je tako, zakaj bi jih smatrali za manj vredne kot nogomet. Seveda pri celi stvari je nekaj drugega. Nogomet nekaj nese (kadar nese), drugi sporti pa pri nas nimajo dohodkov, ker na žalost naše občinstvo še ne kaže tistega zanimanja zanje, kot ga te idealne sportne panoge zaslužijo. In če se je pojavila v Iliriji opozicija, ki hoče sivar pravično rešiti, se moramo tega pojva samo veseliti.

Predsednik g. inž. Bloudek je otvoril občni zbor ter pozdravil zastopnike tiska, predlagal, da se pošljejo brzojavni pozdravi ministru za telesno vzgojo naroda g. dr. Hanžeku in g. banu dr. Marušiču, svojo posebno zahvalo za veliko naklonenost pa je izrekel g. županu dr. Pucu, banskemu in občinskemu svetovalecu Ivanu Tavčarju in Rudolftu Juvanu. Spomnil se je v preteklem letu umrlih članov, katere so navzočni počastili stoje in s polminutnim molkom. Omenil je dalje, da je bil klub v dobrih odnosih z vsemi klubi in instancami raz-en z LNP. Manjša nesoglasja, ki so se tuptam pojavljala, bodo klubu samo v korist. Neuspehov nogometne sekcije pa kljub najboljši volji in vsem prizadevanjem, ki so bila dostikrat zvezana tudi z velikimi finančnimi žrtvami, se nismo mogli tako popraviti, kakor bi bilo želeli. Omenjal je dalje zelo lepe uspehe plavalne in lahkootletske sekcije. Staro igrišče smo morali zapustiti, dobili smo pa novo, idealnejše na Stadionu. Veliko se je delalo in napravilo za zboljšanje odnosajev do ASK Primorja. Svoje poročilo zaključil g. inž. Bloudek s pozivom na članstvo, da pozabi vse dosedanje spore ter dela složno, ker le v slogi je moč.

Nato so sledila obsirna in zelo izčrpna poro-

čila načelnikov posameznih sekcij, iz katerih se zrcali veliko delo, ki so ga izvršile v pretekli poslovnj dobi. Tajniško poročilo je podal g. Jerala, tajnik II. g. Polajnar pa je poročal v glavnem glede plačevanja članarine. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal g. Medic, je razvidno, da je imel klub 897.200 Din prometa.

Za nogometno sekcijo je poročal g. Oman in g. Zupan, ostala poročila pa so podali naslednji gg.: za plavalno arhitekt Schell, za lahkootletsko Karba, za hazensko Baltezar, za težkootletsko Tone Kos, za smučarsko inž. Škof, za sabljaško Mandeljc, za drsalno inž. Bloudek, za tenis podpolkovnik Masek ter končno za ping-pong Grünfeld. Vsa poročila so bila — kakor rečeno — zelo izčrpna in so trajala skoraj štiri ure.

Za prihodnjo poslovno dobo je bil izvoljen naslednji odbor:

Predsednik: dr. Stanko Lapajne, podpredsednik: Ivan Tavčar in Evgen Betetto, I. tajnik Karel Polajnar, II. tajnik Verbič, I. blagajnik Rudolf Medic, II. blagajnik Franc Melicer, I. gospodar Ang. Battelino, II. gospodar Gradišar, arhivar Ivo Komar in 13 odbornikov, 5 revizorjev in 5 članov razsodišča. Načelniki sekcij so: nogometna: Zupan, lahka atletika: Karba, drsalna: inž. Bloudek, plavalna: arh. Schell, table-tenis: Grünfeld; težka atl.: Kos, sabljaška: Mandeljc, hazenska: dr. Mayer.

Današnji občni zbor SK Ilirije je pokazal, da je klub na pravi poti in da boče vse članstvo delati za njegov prosep in napredek.

Želimo, da bi rodil današnji občni zbor obilo sadov in da bi vodil novi upravni odbor Ilirijo do novih uspehov, do novih zmag.

★

Thunberg se je zopet pojavil. Svoječasno so pripovedovali, da ne bo več startal. Iz Norveške pa poročajo sedaj, da se bo to zimo še udeležil evropske in svetovne prvenstvene tekme.

Svetovna kolesarska prvenstva se bodo vršila prihodnje leto v Lipskem (Nemčija) in sicer proti koncu avgusta. Tako so namreč sklenili zastopniki kolesarskega sporta iz Francije, Italije in Belgije na svojem zadnjem zasedanju, ki se je vršilo te dni v Parizu.

Kamnik

V mestu manj, v okolici več gostiln. Občinski odbor je z 9 : 4 glasovi dovolil koncesijo za krčmo g. Franciški Škofic na Zaprcah št. 34. Kakor do-znavamo, pa se namerava opustiti kavarna na Glav-nem trgu in lokali preurediti v pisarno. S tem bi prišel Kamnik ob renomirano staro kavarno, naše v mestu, ki obratuje do kavarniških ur. Interes raz-voja našega tujkega prometa zahteva, da kavarna na tem kraju ostane, saj imamo pisarniških lokalov dovolj na razpolago tudi na Glavnem trgu. Prosimo Tujekoprometno društvo, da posreduje v tej smeri, saj ne smemo dopustiti, da bi ostal letoviški Kamnik brez kavarne. Kamnik ima veliko nado na boljšo bodočnost v razvoju tujkega prometa, zato moramo tujsko prometnim interesom žrtvo-vati marsikatero druge pomisleke, da se ne bo zdelo, da je govorjenje in poudarjanje o tujskem prometu samo žongliranje z besedami, ki so daleč od dejanj in prave delavnosti za letoviški Kamnik.

Prva delovna seja novega občinskega odbora je bila v ponedeljek. Po poročilu župana gosp. Kratnarja sta položila zapisnice obč. odbornika Pavlič in Stergar, ki sta bila zadnjič odsotna. Na seji je bil navzoč tudi okr. načelnik gosp. Voušek. Sprejeti so bili predlogi obč. uprave za imenova-nje članov cestnega, gradbenega, tujsko-prometne-ga, šolskega in ubožnega odseka. V domovinsko zvezo sta bila sprejeta gg. notar Anton Zevnik in Drago Uhle. Ostali program seje je obsegal debato o popravilu vodovoda, o pobiranju trošarine po občinskem organu, o popravilu novotrskega jezja itd.

Odprta gostilna. Gospa Marija Pirnat v Pod-gori sporoča vsem cenj. gostom, da je renomirana, nad 200 let stara gostilna pri »Šafarju« spet od-prta in se priporoča za obisk.

Naznanila

Prosvetno društvo v Borovnici vpripori igro »Prokleta« 5. novembra ob treh popoldne v društveni dvorani.

Cerkveni vestnik

Celonočno čiščenje presv. Srca Jezusovega v ljubljanski stolnici bo v noči od 2. na 3. novem-bra (prvi petek). Pričetek ob 9 zvečer. Molili bomo iz »Večne molitve« 20. uro: Vernim dušam v to-lazbo. — Od 8. do 9. ure skupna molitvena ura za blagor domovine. Sv. Rešnje Telo bo vso noč iz-postavljeno.

Sv. maša-zadušnica za rajne ude križanske mo-ške kongregacije bo letos radi prvega petka izje-moma v soboto 4. novembra zjutraj ob 6 v križan-ski družbeni cerkvi. Med sv. mašo skupno obha-jilo za rajne sobrate. Kongreganisti, udeležite se v obilnem številu!

II. vnanja kongr. pri uršulinkah ima v petek ob 6.45 skupno obhajilo. Pridite vse! Voditelj.

ZAHVALA. Za številno izredno po-častitev naše nenadomestljive blago-pojkoince

soproge in mame

izpolnjujemo svojo dolžnost, ko izreka-mo posebno zahvalo zlasti gg. zdravni-kom, prečastiti duhovščini, dostojanstve-nikom, uradništvu in učitelstvu, zastop-nikom raznih društev in korporacij, godbenemu in pevskemu društvu »Slo-ga«, našim blagim sosedom na Starem trgu ter končno vsem prijateljem in znancem.

Posebna zahvala pa velja onim zlatim srcem, ki so pokojnici darovali toliko krasnega cvetja.

V izredno tolažbo pa so nam številni ustmeni in pismeni izrazi sočustvova-nja, za katera se tem potom iskreno zahvaljujemo.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, 6. novembra ob 7 zjutraj v farni cerkvi sv. Jakoba.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1933.

Zalujoči soprog Franc Pleničar, sodni oficijal v p., in sinovi.

Priporočamo Vam
naiboliše šivalne stroje
in kolesa

Adler - GRITZNER

Šivalarski
pletilni
stroji

DUBIED

edino le pri trvdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2013

Brezplačen pouk v vesezja. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levičnik

USNJE

Kruponi, boks, ševro, lak, dull boks, pittingi, teletne, aktovke, ročne torbice, denarnice, pasove, kožice za rokavice, čevljarski klej po tovarniški ceni ter vse v to stroko spadajoče potrebščine nudi trvdka

FRANC ERJAVEC
Ljubljana, Stari trg 18

Na zahtevo pošlje cenik

Za jugoslovanski patent št. 5557 od 1. dec. 1927 na

»VLEČNA IN UDARNA PRIPRAVA ZA ŽELEZNIŠKA VOZILA«

(Zug- und Stossvorrichtung für Eisenbahnfahrzeuge) se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Suklje, Ljubljana, Beethovnova ul. 2.

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

LIUBLJANA, MESINI TRG 17

Tudi za zimsko blago imamo najnižje cene n. pr.:

Vzorčaste flanele	Din 8-50	Volnen štof dvojne širine . . .	Din 31—
Barhent za obleke	» 10—	Volnen krep moderne barve .	» 39—
Štof za obleke, 130 cm	» 29—	Sportno blago za damske plašče	» 52—
Zefir za srajce	» 7-75	Volneno blago za damske plašče	» 80—
Flanelaste rjuhe Ia	» 35—	Najfin. blago za damske plašče	» 140—
Odeje iz klota, ročno delo . . .	» 116—	Double za moške suknje . . .	» 60—
Odeje iz rožastega brokata . . .	» 200—	Češki kamgarn za moške obleke	» 70—
Kuhinjske brisače	» 5—	do	» 190—

Otroški marini plašči Din 160—

Kotenina, 75 cm široka Din 6—

Sifon » 6-50

Sifon brez apreture » 8-50

Platno za rjuhe, 150 cm » 18—

Platno za kapne, 180 cm » 30—

ZAHVALA. Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas ob bridki izgubi našega preljubljenega sinka

Jankca

tolažili, ki so obsuli našega ljubljenca s cvetjem ter ga spremili na njegovi zadnji poti, se najtopleje zahvaljujemo. Posebno č. g. patru Antonu, katehetu, za njegov tolažilni zadnji pozdrav in pevcem »Jadrana« za pete žalostinke.

Bog plačaj!

Maribor, dne 31. oktobra 1933.

ZALUJOČA DRUŽINA TRPIN.

Zahvala

Vsem, ki so z nami sočustvovali in izrazili ustna ali pismena sožalja, ko nas je prerano zapustil naš srčno ljubljeni soprog, oče, brat in svak, gospod

Milan Paternoster

finančni svetnik in kapetan I. kl. v rezervi

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno iskreno se zahvaljujemo č. duhovščini, g. finančnemu direktorju dr. Ljudevitu Valjavcu, pomočniku g. Avgustu Sedlarju, vsem gospodom uradnikom finančne direkcije, g. divizionarju generalu Kavcavu in častniškemu zboru ter vsem gg. zastopnikom ostalih oblasti za čaščeče spramstvo.

Slednjič naša najtoplejša zahvala za lepe poslovilne besede g. višjega inspektorja Bischofa kot predstavnika društva računskih uradnikov, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so spremenili blagopokojnika na zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 4. novembra 1933 ob pol 8 zjutraj v župni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1933.

ZALUJOČI OSTALI.

F. in I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29

nudi veliko izbiro damskih, dekliških in otroških plaščev po jako nizkih cenah

Damski plašč

Damski
angleški plaščTemno moder
in črn plašč
toplo podloženDin **195.-** Din **380.-** Din **450.-**

Dosti denarja ima

- njen puder
pa stane
samo
NEKAJ
DINARJEV

Ona si lahko dovoli vsako drago razkošje. Svoje najdražje — svojo polt, pa vendarle zaupa samo pudru s smetanovo kremo. Ona dobro ve, da zadržuje ta puder razširjene znojnice in odstranjuje blesk na licu, njeno kožo pa napravi lepo, nežno in baržunasto ter ji da na ta način divno prirodno polt. Puder Tokalon je edini puder, ki vsebuje peno smetane, ki je zmešana s pudrom na tajen način in ki omogoča trenutne učinke. Puder Tokalon se drži na licu štirikrat dalje od navadnega pudra i to pri vsakem vremenu, po dnevi ali zvečer in ob vseh prilikah. Znojenje ne slabi njegovega delovanja in učinka. Tako lahko s pomočjo čistega pudra Tokalon dosežete lepo polt za nekaj dinarjev z jamstvom, ali pa se Vam denar vrne.

Tudi vaši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Podnevi in ponoči

enako toploto, temeljni pogoj za zdravje otrok in odraslih, jamči

„ZEPHIR“-peč

Od mnogih zdravnikov priznana za najidealnejše kurjenje.

10 greje sobo 24
kg drv ur

Proizvođa:

„Zephir“ tvornica peči d. d.
Subotica.

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Tovarniško zastopstvo:

V LJUBLJANI: Venceslav Breznik

V CELJU: D. Rakusch

V MARIBORU: Pinter & Lenard

Mestna hranilnica Ljubljanska v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3

je največja

regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Vlog ima nad 420.000.000.— Din, rezervnih zakladov pa nad 11 milijonov dinarjev.

Za pupilarne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti so strankam na razpolago položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

TELEFON štev. 2016 in 2616.

Poštno-čekovni račun št. 10533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2 ure.

Modno blago volneno blago

za damsko obleke in plašče
SILA in vse drugo blago
Velika izbira, nizke cene!
R. MIKLAUC „Pri Skotu“
LJUBLJANA
Lingarjeva ul. — Mesarska ul.
Pred škofijo

NEVESTE!

Najlepši okras Vašega doma je perilo, zavese, postelina pregrinjala! Najfinejše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem od trdke

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA,
poleg hotela Štrkelj.

Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskujemo čisto ženska ročna dela, imamo specijelni entel za obleke in volane, ažuriramo in entlamo. Vsakdo že ve, da imamo največjo in najmodernejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato Vas najboljšo postrežemo

ZALOŽBA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

Pravkar
izšlo

LEGNIŠKO BOJIŠČE

roman

Napisala Zofja Kossak-Szczucka
Iz polščine prevedel Francé Vodnik

Velik zgodovinski roman iz časov Čingiskana, po svojih vrtilah enakoveren nesmrtnim delom H. Sienkiewicza. Krasen začet široko zasnovanega dejanja, ki se zgošča z usodno napetostjo do nepozabnih in pretresljivih prizorov. Odlično delo poljske pisateljice, ki si je pridobila lep sloves po svetu, bo gotovo našlo tudi v slovenski izdaji ogromno navdušenih čitateljev.

Knjiga bo v prihodnjih dneh razpostana naročnikom »Ljudske knjižnice«

Cena za nenaročnike:
broš. Din 40.—, vez. Din 50.—

Naslednja knjiga
»Ljudske knjižnice« bo:
Ivan S. Turgenjev: »Lovčev zapiski«
Izide konec novembra

»V LJUDSKI KNJIŽNICI«

ZALOŽBA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

Pravkar
izšlo

PLEMISKO GNEZDO

roman

Napisal Ivan S. Turgenjev
Iz ruščine prevedel Jože Arko

Vsi kritiki imenujejo soglasno »Plemiško gnezdo« za »najtepi roman« velikega mojstra ruskega slovstva. Ljubezenska zgodba, ki je pomaknjena v središče dejanja, ima nedopovedljivo nežen vonj — med romantiko in realnostjo se genijino razvoja svoj usodi nasproti. — Redko kakršna knjiga nudi toliko lepot in sega tako globoko v srce čitatelja, kakor ta.

Knjiga bo v prihodnjih dneh razpostana naročnikom »Leposlovne knjižnice«

Cena za nenaročnike:
broš. Din 45.—, vez. Din 55.—

Naslednja knjiga
»Leposlovne knjižnice« bo:
Undset: »Kristina, Lauransova hči« II. del
Izide pred Novim letom

»V LEPOSLOVNI KNJIŽNICI«

Angleško in češko blago

v najmodernejših vzorcih ter

tirolski ločen

za obleke in Hubertus plašče

nudi po ugodnih cenah trdka

Franjo Majer

Maribor, Glavni trg 9

Prodajalna

H. NIČMAN

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

opozarja čč. gg. voditelje Mar. družb
in vrčev na svojo izvirno zalogo

svečini, trakov.

znakov, diplom

In vsch drugih potrebščin
za Marijine kongregacije

Cene konkurenčne.

Postrežba točna in solidna.

Za obilen obisk se priporoča

H. NIČMAN

FOTOAPARATE

spetovnih torčk Zetss-Ikon, Roden-
stock, Voigtländer, Welta, Certo
i. t. d. i. t. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Gospodarska zveza, Ljubljana

r. z. z. o. z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo,
kolonijalno in spicerijsko blago, kmetijske stroje in
orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet
stalno na zalogi.

angleškega in češkega sukna!

BOGATA IZBIRA!

Do preklica jemljemo račun
tudi knjižnice tukajšnjih prvovrst-
nih denarnih zavodov

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA